

62

стоявате да чуј вашитѣ свѣти тоа който и баща си не е слушалъ! Той самъ тврди добриъ съзнава що е потребно да знай и върши. И вгледайге се какво прави, откато сѣ е свъртѣлъ въ Пеща. Той живѣе отъ своето перо, и макаръ да не спи на гладно сърдце, както прѣди, но това що искава съ перо, едва-м-м-м стига за храна. Животътъ го е научилъ да живѣе по спартански и той се доволствува отъ онова що има; ако нѣкъ случайно му паднатъ лишни пари на рѣка — той си спомни за свонѣ осиромашели родители. При все това, тѣзи негодѣ никакъ не влияятъ гнетително на Петюфовил духъ; той е винаги веселъ, енергията му за работа не се прѣчупва. „Ако ще и да умрѣ отъ гладъ, нѣма пакъ и до гробъ забѣ да ме заболи отъ това; за разноси по погребението ми непа други се погрижатъ. Да, нерадостенъ запатъ е венгерското писателство. Азъ би могѣлъ да се настанѣ пѣидѣ на служба, но завива ми се свѣтъ само като помисля за това; — не ми остава, прочее, нищо друго, освѣнъ да имъ тогава, когато има какво. Що ще да става, свободата си не залагамъ“. И таа сикаа свобода той употребява пай-вече въ четение, въ грижливо самоусъвършенствуване. Както вече понапрѣдъ отбѣлзахъ, Петюфи отрано се е проинкнѣлъ отъ истината че „Богъ въ коняра не вкарва:“ гениитъ е божи даръ, но гениитъ е и трудъ; за да произвежда, той трѣбва и да възприеме, да учи отъ всичко и всички. Баснята че Богъ учи гения, че той му е далъ всичко що му трѣбва, е толкова вѣрна, колкото и че Богъ е далъ всичко що трѣбва на мързеливца . . . И той се труди, стареа се да не прозѣпва напусто свободата си, която му струва тъй скъпо. Това „диво цѣте на природата“ съ своя трудъ тврди напоми Флобера, онзи аристократъ на духа, който кѣхти като товарно животно, подъ тежестъта на своя упоренъ трудъ; като него се трѣшка той на леглото си съ пламнѣло чело, става прѣзъ ноцта — и въ зори рожбата на негова измѣчванъ духъ е готова: нѣкоя наивна пѣсенъ, нѣкой възвишенъ химнъ, пѣкол поривиета и страстна расодия. И едната и другата и третата сѣ прѣвсходни, но най-дивна е пѣсенъта: Таа смѣсь на живопись и музика, подъ чиято проста нагледъ прѣмѣна испѣква хармонична распореда на форматъ на висше създание. То ви поглежда — и омайва, прѣгрѣща — и зашеметява свѣсътъ, цѣлува — и виѣ пиете висшата наслада отредена човѣку на свѣта.

26

11611
442

139 — 152